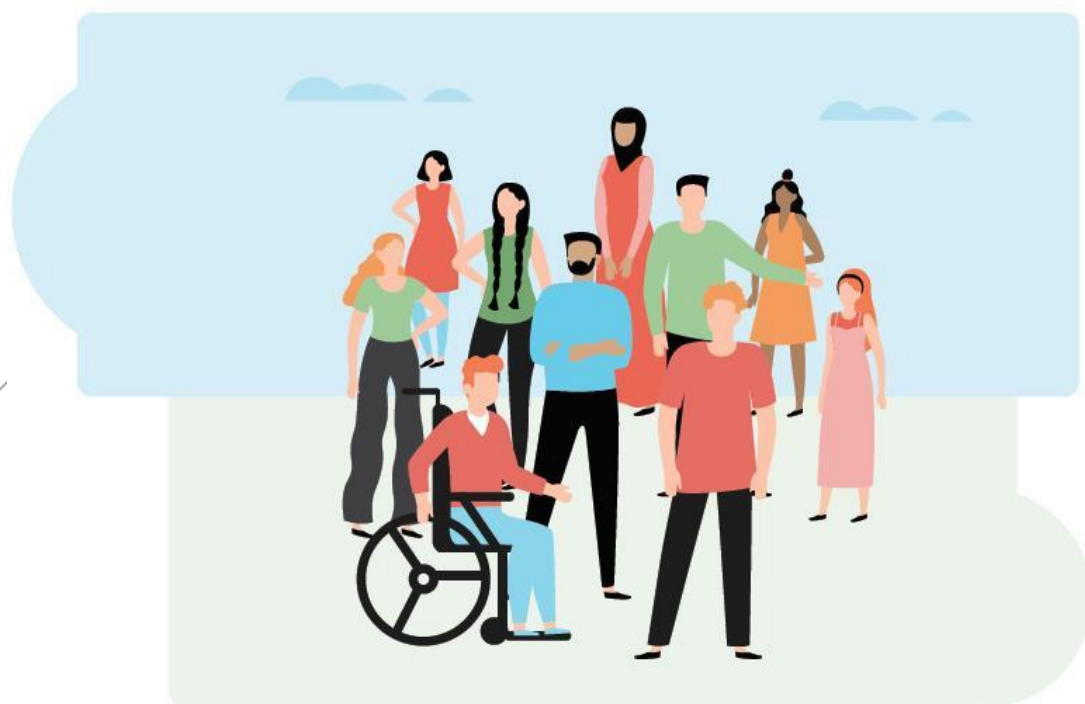

Statsborgerseremoni

Veileder for statsforvaltere

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Innhold

1	Statsborgerseremoni for nye norske statsborgere	3
1.1	En seremoni som inkluderer og inviterer til deltakelse	3
1.2	En seremoni med faste elementer og regional variasjon	4
2	Utforming og gjennomføring av statsborgerseremonien.....	5
2.2	Førarrangement/mottakelse.....	6
2.3	Plassering	7
2.4	Åpningen av seremonien	7
2.5	Kulturinnslag	7
2.6	Seremonimesters tale til nye statsborgere.....	7
2.7	Gjestetale	8
2.8	Troskapsløftet	8
2.9	Utdeling av gavebok	9
2.10	Nasjonalsangen	9
2.11	Avslutning	10
2.12	Servering av mat og drikke	10
3	Planlegging av seremoni.....	11
3.1	Oppgaveoversikt.....	11
3.1.1	Oversikt over nye norske statsborgere i fylket	14
3.1.2	Fastsette seremonidato	15
3.1.3	Bestille lokale	15
3.1.4	Forberede kulturinnslag.....	15
3.1.5	Invitasjon til nye statsborgere.....	16
3.1.6	Håndtering av returpost	16
3.1.7	Informasjon, pressemelding og mediekontakt	17
3.1.8	Liste over påmeldte til seremonien	17
3.1.9	Tidsskjema.....	17
3.1.10	Gjestetaler og æresgjester.....	17
3.1.11	Bruk av tolk.....	18
3.1.12	Program.....	18
3.1.13	Seremonimester og nødvendig assistanse	18
3.1.14	Utsendelse av bekreftelse	19
3.1.15	Bestille gavebok.....	19

3.1.16 Seremonimesterens tale	19
3.1.17 Seremonilokale - bruk og utsmykking	19
3.1.18 Matsservering	20
3.1.19 Kjøreplan for gjennomføring av statsborgerseremoni	20
Vedlegg 1: Invitasjon til statsborgerseremoni	21
Vedlegg 2: Hovedtale	22
Vedlegg 3: Introduksjon til troskapsløfte	24
Vedlegg 4: Introduksjon av gavebok.....	25
Vedlegg 5: Nasjonalsangen.....	26
Vedlegg 6: Informasjon om statsborgerseremonier	2

1 Statsborgerseremoni for nye norske statsborgere

Frivillig seremoni med troskapsløfte ble innført for nye norske statsborgere samtidig med ny statsborgerlov i 2006. Seremonien synliggjør et nytt samfunnsmedlemskap og markerer den nye borgerens tilknytning til Norge.

Målgruppen for statsborgerseremonien er nye, norske statsborgere som har fylt 12 år. Personer som har fylt 18 år skal avlegge troskapsløfte under seremonien, mens det er frivillig for personer under 18 år.

Seremonien er inkluderende, det åpnes derfor for at inviterte kan ta med barn, familie eller venner.

Statsborgerseremonien er en statlig oppgave i regi av statsforvalteren. Denne veilederen skal bidra til at statsforvalteren forbereder og gjennomfører seremoniene slik at målet med ordningen oppnås. Veilederen skal også bidra at alle nye, norske statsborgere mottar invitasjon til seremoniene, og at ordningen gjøres kjent ovenfor målgruppen.

1.1 En seremoni som inkluderer og inviterer til deltakelse

Statsborgerseremonien skal styrke båndet mellom den nye borgeren og det norske samfunnet, og få den nye borgeren til å føle seg velkommen. Statsborgerseremonien er slik et virkemiddel i norsk integrerings- og inkluderingspolitikk.

Seremonien er frivillig og har ingen rettslig betydning for deltakerne. De nye borgerne har allerede mottatt norsk statsborgerskap når de deltar på seremoni. Gjennomført seremoni og troskapsløfte er derfor ingen betingelse for å motta norsk statsborgerskap, og den som avsier løftet vil ikke få andre plikter enn de som gjelder for andre norske statsborgere. Statsborgerseremonien legger først og fremst vekt på den symbolske og emosjonelle betydningen ved overgang til norsk statsborgerskap.

Troskapsløftet understreker gjensidighetsforholdet mellom den norske stat og den nye borgeren, og er en sentral del av seremonien. Mange kan oppleve sterke følelser knyttet til det å skifte eller å få flere statsborgerskap. For statsløse kan erverv av statsborgerskap oppleves som en stor lettelse. Fra januar 2020 innførte Norge mulighet til å ha flere statsborgerskap. Mange som tidligere måtte gi avkall på sitt opprinnelige statsborgerskap for å bli norsk statsborger, slipper nå å oppleve følelser av sorg og savn knyttet til tap av tidligere statsborgerskap.

På viktige områder i livet ritualiseres overganger med en offisiell markering, enten det er dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelse. Overgang til nytt statsborgerskap vil for de fleste representere et slikt stort og viktig steg. Overgangen har betydning for individet, men også for omgivelsene rundt. Seremonien er en stadfestelse av denne overgangen. Statsborgerseremonien er et ritual for å styrke det norske fellesskapet.

Seremonien krever en balanse mellom å det å framheve rettigheter og plikter til det norske samfunnsborgerskapet, og samtidig respektere de nye borgernes bakgrunn og tilknytning til tidligere hjemland. I seremonien markeres nødvendigheten av samfunnsmessig fellesskap. Dette fellesskapet kan bestå av ulike kulturer som deler en verdiplattform ut fra demokrati og respekt for menneskerettigheter. Denne verdiplattformen er en forutsetning for at samfunnet kan være åpent og ha evne til å inkludere nye medlemmer.

1.2 En seremoni med faste elementer og regional variasjon

Med store variasjoner fylkene imellom, både når det gjelder geografi, innbyggertall, lokaler til rådighet og ikke minst antall nye statsborgere, vil forberedelse og utforming av seremoniene også variere.

Noen elementer er faste i enhver statsborgerseremoni. Dette er avlegging av trokapsløfte, utdeling av gavebok, tale til de nye statsborgere og arrangementets høytidelige ramme.

Andre elementer, som taler og kulturinnslag, plassering av de inviterte i lokalet, organisering av arrangementet og et eventuelt før- og etterarrangement, åpner for lokale variasjoner.

Statsborgerseremonien er et konkret arrangement hvor statsforvalteren i gjennomføringen tar stilling til små og store detaljer. I likhet med andre seremonielle markeringer vil utføring av detaljene spille en avgjørende rolle. Målet er at detaljene til sammen skal skape en høytidelig og verdig markering av et nytt samfunnsmedlemskap.

I arbeidet må statsforvalteren ta hensyn til universell utforming. Statlige organers tilretteleggingsplikt favner bredt, og omfatter både informasjon på nettsider, skriftlig informasjon, lokaler mv. For råd og tips til hvordan arrangere en seremoni som er tilgjengelig for alle deltakere, se Bufdirs råd og tips om [hvordan arrangere universelt utformet møte/konferanse](#).

2 Utforming og gjennomføring av statsborgerseremonien

For at seremonien skal oppleves som et høytidelig og verdig arrangement, er det viktig at den har tydelige rammer. Både arrangøren og deltakeren bør trygges i sine roller, og gangen i arrangementet. Seremonien bør derfor ha et fast innhold, og et tidsskjema med en tydelig oppstart og avslutning.

Seremonien kan deles inn i tre deler: førarrangement/mottakelse, en rituell del og et eventuelt etterarrangement. Lengden på seremonien vil avhenge av antall personer som skal avlegge troskapsløfte og motta gavebok, og lengden på taler og kulturinnslag.

Ved tyve deltakere vil den rituelle delen av seremonien vare i om lag tre kvarter. Et førarrangement/mottakelse og et eventuelt etterarrangement med tid til servering og sosialt samvær kommer i tillegg. Nedenfor følger forslag til utforming og gjennomføring av statsborgerseremonien.

Eksempel på kjøreplan med veiledende klokkeslett

Førarrangement/ mottakelse	
13.00	Frammøte, registrering og mottakelse. Førarrangement med uformelt samvær og eventuell innøving av troskapsløftet. Seremonideltakerne og gjester setter seg på anviste plasser.
Rituell del	
14.00	Velkommen til seremoni
14.03	Kulturinnslag
14.10	Seremonimesters tale
14.17	Kulturinnslag
14.25	Gjestetale
14.30	Avlegging av troskapsløfte
14.35	Utdeling av gavebok

14.55	Nasjonalsangen synges
15.00	Avslutning av den rituelle delen
Etterarrangement	
15.15	Servering av mat og drikke, eventuelt fotografering.

Hvert enkelt embete tilpasser planen slik at den passer deres behov.

2.2 Førarrangement/mottakelse

Mottakelsen er viktig for hvordan seremonien oppleves av deltakerne og det bør settes av god tid til dette. Statsforvalteren bør ved mottakelsen legge vekt på at den enkelte føler seg personlig ivaretatt.

Vertskapet skal få deltakerne til å føle seg velkomne, gi nødvendig informasjon om hva som skal skje, anvisе garderobe, og sørge for at deltakerne finner seg til rette mens de venter på at seremonien skal begynne.

Ved ankomst får deltakerne navneskilt, og vertskapet krysser av på listen over påmeldte for å få oversikt over fremmøtte deltakere. Gjester kan få gjestekort før de anvises til sine plasser.

Fremmøtelisten gis til seremonimester for opprop og utdeling av gavebok. Nøyaktig registrering vil forhindre at personer som ikke har møtt, blir ropt opp. Dersom noen navn på listen er vanskelig å uttale, bør embetet under mottakelsen spørre deltakere om uttalen.

Tips for mottakelsen:

- Tydelig markering av seremoni i foajé eller ved lokalets inngang med skilt eller roll-ups.
- Samtlige hos vertskapet har navneskilt eller jakkemerke fra statsforvalteren.
- For effektiv registrering ved ankomst: Ha navneskilt til deltakere, og eventuelt «gjestekort» klare.
- Seremonimester er synlig til stede.
- Deltakere og inviterte kan skrive seg inn i gjestebok.
- Øve med deltakerne på troskapsløfte.
- Servering av alkoholfri drikke.

2.3 Plassering

Nye statsborgere som skal avlegge troskapsløfte og motta gavebok bør sitte samlet foran i lokalet. Mindre barn i følge med foreldre som skal gjennomføre seremonien kan sitte sammen med sine foreldre, men er forøvrig å betrakte som tilhørere.

Seremonideltakere under 18 år som er innvilget statsborgerskap uavhengig av sine foreldre, kan sitte sammen med disse. Venner og øvrig familie bør plasseres i en annen del av lokalet enn hovedpersonene.

Eventuelle æresgjester, gjestetalere og døvetolk plasseres slik at de er synlige i utøvelsen av rollen sin. Vurder også hensiktsmessig plassering av artister.

2.4 Åpningen av seremonien

Statsforvalteren eller assisterende statsforvalter er naturlige seremonimestere for statsborgerseremonien. For å avlaste seremonimester, kan innledende velkomstord delegeres til en annen ved embetet.

Seremonien åpner med å ønske de nye statsborgerne og tilhørere velkommen. Velkomsttalen bør si noe om seremonimesterens rolle, punktene på programmet og formålet med seremonien. Talen skal være kort, og kan munne ut i en introduksjon av et kulturelt innslag.

2.5 Kulturinnslag

For å gi seremonien den høytideligheten og feststemningen som situasjonen tilsier, bør det være et eller flere kulturelle innslag. Det anbefales variasjon i kulturinnslagene, dersom det er flere. Kulturinnslag kan legges til åpningen av seremonien, samt til etter eller mellom talene.

Kunstnerisk uttrykksform er valgfritt, så lenge innslagene sees og forstås av de som deltar. Innslagene kan gjerne ha et lokalt eller regionalt preg, reflektere vår nasjonale kulturarv eller ta utgangspunkt i nyere uttrykksformer. Vi fraråder å velge kulturinnslag som kan oppleves som ekskluderende for enkelte deltakere. De fleste opplever at kulturinnslag med basis i norsk kulturarv er nøytralt. Se også punkt 3.1.4.

2.6 Seremonimesters tale til nye statsborgere

Etter første kulturinnslag holder seremonimester tale til de nye statsborgerne. Utformingen av talen er statsforvalterens ansvar. Formålet med talen er å ønske seremonideltakerne velkommen som norske statsborgere. Den bør også si noe om en statsborgers plikter og rettigheter i det norske samfunn, og reflektere troskapsløftet.

Tematisering av samfunnsdeltakelse, demokratiske prinsipper og menneskerettigheter bør være en del av talen. Talen bør også vise respekt for tidligere eller andre statsborgerskap, og invitere til samfunnsdeltagelse. Talen skal både være en velkomsttale fra det offentlige Norge og fra regionen statsforvalteren representerer. I talen bør det refereres til lokale eller regionale tradisjoner, om lokalstyre og om det å være medmenneske. Den kan også se regionens historie i lys av tidligere folkevandringer og eventuelt legge vekt på innvandring som en berikelse av lokalsamfunnet. Tema som barnehage, skole og utdanning kan også være aktuelle ettersom mange nye statsborgere har barn som deltar på disse arenaene.

Talen skal være høytidelig. Samtidig bør seremonimester passe på at talen og stemningen ikke blir for stiv og pompøs slik at kandidatene føler seg komfortable.

Det er viktig at talen treffer sitt publikum; ordtak som forutsetter en inngående kjennskap til norsk kultur og miljø bør unngås. Språket skal være lett forståelig for alle. Unngå lange setninger og vanskelige ord. Tekstelementer med forslag til seremonimesters tale til nye statsborgere finnes som vedlegg 2.

2.7 Gjestetale

For å kaste glans over seremonien, kan en offentlig person i tillegg til statsforvalteren holde gjestetale. Dette kan være politikere, kulturpersonligheter, offisielle representanter for statsadministrasjonen mv.

Dersom det er gjestetale, bør det være et kunstnerisk innslag mellom åpnings- og gjestetalen.

2.8 Troskapsløftet

Troskapsløftet avlegges vanligvis etter talene. Seremonimester ber de nye statsborgerne om å reise seg. For at den felles avsigelsen skal fungere godt, bør deltakerne og gjestene få tydelig informasjon om hvordan denne delen av seremonien skal foregå.

Seremonimester henvender seg til deltakerne som skal avsi troskapsløftet samlet, se vedlegg 3 med forslag til introduksjon til troskapsløftet. Det er viktig at den enkelte opplever denne situasjonen som trygg og komfortabel. Vær oppmerksom på at den enkelte kan oppleve nervøsitet eller sjeanse ved tanke på å måtte avlegge løftet alene overfor en forsamling. Enkelte embeter ber hele forsamlingen reise seg under avleggelse av troskapsløftet, mens andre ber kun deltagerne om å reise seg. Begge deler kan fungere godt.

Troskapsløftet lyder slik:

Som norsk statsborger lover jeg troskap til mitt land Norge og det

*norske samfunnet, og jeg støtter demokratiet og menneskerettighetene
og vil respektere landets lover.*

2.9 Utdeling av gavebok

Etter at troskapsløftet er avgitt, skal seremonimester eller dennes assistent dele ut gavebok, se vedlegg 4 for forslag til introduksjon av gavebok. Både deltakere som har avlagt troskapsløftet, og de under 18 år som ikke er forpliktet til å avlegge løftet får gavebok.

Seremonimester eller dennes assistent fremsier navnene slik at den enkelte kan gå fram og motta gaveboka. Dette understreker at det er de nye borgerne som individer, og ikke som gruppe, som er blitt norske statsborgere. Navnene bør uttales klart og tydelig. Ved mange deltakere er rulletekst med de nye statsborgernes navn et godt alternativ.

Seremonimester bør ha assistanse dersom det skal deles ut mange gavebøker. Seremonimester skal gratulere og overrekke boka. Statsforvalteren bør tilby å håndhilse ved gratulasjon og utdeling av gavebok. Seremonimester bør være klar over at enkelte ikke finner det naturlig å håndhilse. Seremonimester er derfor forberedt på og ta høyde for ulike hilse- og takkemåter i tråd med kulturelle eller religiøse skikker.

Tips til gavebokutdelingen:

- For å effektivisere gavebokutdelingen, kan de nye statsborgerne gå samlet eller gruppevis fram foran forsamlingen før utdelingen.
- Pass på at de som skal motta gavebok ikke står med ryggen til forsamlingen.

2.10 Nasjonalsangen

Første og siste vers av "Ja, vi elsker" synges ved seremoniens avslutning. Seremonimester ber alle reise seg når nasjonalsangen skal synges. Sangen spilles instrumentalt. Deltakerne velger selv om de vil synges med. Sangteksten er trykket på programmet, se vedlegg 5.

Tips til nasjonalsangen:

- Melodien er vanskelig å synge og går høyt, start derfor i lavt toneleie.
- Bruk forsanger.

2.11 Avslutning

Seremonimester markerer avslutningen på den rituelle delen av seremonien, og kan invitere til et mer uformelt etterarrangement.

2.12 Servering av mat og drikke

Servering av mat og drikke uttrykker gjestfrihet. Statsborgerseremonien er en formell velkomsthending, og det anbefales å avholde en uformell sammenkomst med enkel servering. Serveringen sees i sammenheng med de rammene statsforvalteren har til rådighet.

Tips til etterarrangementet:

- Serveringen tilpasses gjestene, assorterte snitter med et vegetarisk alternativ er et godt valg.
- Merk matrettene med innhold og allergener.
- Enkelte statsforvaltere sørger for fotograf som tar bilder av de nye statsborgerne.

Sammenkomsten gir seremonideltakerne anledning til å snakke både med hverandre, med representanter fra statsforvalteren og eventuelt egen kommune. Den gir også rom for fotografering og gratulasjoner.

Serveringen legges til et egnet sted, hvor også familie og venner er velkomne. Vertskapet sørger for å avslutte arrangementet på en verdig måte.

3 Planlegging av seremoni

Forberedelser til og gjennomføring av seremonien omfatter betydelige logistiske oppgaver, og en vellykket statsborgerseremoni forutsetter at det avsettes godt med tid og ressurser.

3.1 Oppgaveoversikt

Nedenfor er et eksempel på planleggingsskjema med oversikt over nøkkeloppgaver som skal løses, og i hvilken rekkefølge. Enkelte oppgaver vil overlape hverandre, og det kan være behov for å endre rekkefølgen.

Oppgave	Kommentarer	Frist
1. Oversikt over nye norske statsborgere i fylket	Statsforvalteren får tilgang på lister over nye norske statsborgere i statsborgere fra Det sentrale folkeregisteret (DSF). Statsforvalteren vurderer eventuelle særskilte henvendelser om invitasjon til seremoni.	
2. Fastsettelse av dato	Halvårsvis vår og høst, eller årlig avhengig av antall nye statsborgere.	
3. Bestille lokale	Universelt utformet. Riktig dimensjonert ift forventet deltakelse.	
4. Forberede kulturinnslag	Bestille artister Kartlegge behov for lydanlegg, lys og scenerom	
5. Invitasjon til nye statsborgere Forslag til invitasjon, se vedlegg 1	Invitasjonen unntas offentlighet i henhold til Forvaltningsloven § 13. Invitasjonen bør inneholde informasjon om - seremonien/troskapsløftet - seremonidato/sted - antall og aktuelle gjester - påmeldingsfrist	

Oppgave	Kommentarer	Frist
	<p>Invitasjonen bør også ha</p> <ul style="list-style-type: none"> - spørsmål om behov for tilrettelegging, se også punkt 1.2 og 3.1.11 - opplysninger om påmelding på e-post/internett - kontaktperson ved henvendelse - informasjon om kulturinslag og/eller gjestetaler dersom dette er avklart 	
6. Håndtering av returpost	Embetene bør ha rutiner for å sikre at alle nye statsborgere mottar invitasjon til seremoni. Vi anbefaler at embetene har rutiner for å håndtere invitasjoner som kommer i retur.	
7. Informasjon, pressemelding og mediekontakt	<p>Informasjon om seremonien sendes til lokale og regionale medier i fylket, gjerne med informasjon om antall deltakere og tidligere hjemland.</p> <p>Informasjon på statsforvalterens nettsider, se også vedlegg 6.</p>	
8. Liste over påmeldte	Oppdateres løpende	
9. Fastsette tidspunkt	Behov for flere seremonier, og klokkeslett, avklares	
10. Eventuell gjestetaler og æresgjester forespørres og inviteres	<ul style="list-style-type: none"> - politikere, herunder ordførere i kommuner med nye statsborgere - representanter for statsadministrasjonen - kulturpersonligheter - innvandreråd - politiet - andre 	

Oppgave	Kommentarer	Frist
11. Bruk av tolk	For døve, døvblinde og hørselshemmede	
12. Program	Endelig program sendes ut ved påmeldingsbekreftelse, utdeles ved ankomst eller legges på stolene. Programmet inneholder: <ul style="list-style-type: none"> - sted og tid - seremonimester - ev. gjestetaler - kulturinnslag - troskapsløfte, utdeling av gavebok, nasjonalsang 	
13. Seremonimester og assistanse	<ul style="list-style-type: none"> - velge seremonimester - assistanse under utdeling av gavebok - antall assistenter under mottakelsen, samt før- og etterarrangement 	
14. Utsendelse av bekreftelse til påmeldte	Bekreftelsen bør ha <ul style="list-style-type: none"> - tidspunkt for ankomst til seremonien - sted/veibeskrivelse/kart/kommunikasjon - endelig program - bekreftelse på antall gjesteplasser - kontaktperson hos statsforvalteren 	
15. Bestille gavebøker	Gaveboka bestilles fra http://www.publikasjoner.dep.no/dp eller telefon 22 24 98 60. Kun registrerte personer hos statsforvalteren har anledning til å bestille.	
16. Skrive tale	Seremonimesters tale, se også punkt 2.6 og vedlegg 2. <ul style="list-style-type: none"> - statsborgeres rettigheter og plikter - samfunnsdeltakelse og demokrati 	

Oppgave	Kommentarer	Frist
17. Seremoni-lokalet	<ul style="list-style-type: none"> - rettsprinsipper og menneskerettigheter - lokalsamfunnet 	
18. Eventuell servering	<ul style="list-style-type: none"> - tilrettelegging av lokaler - serveringspersonale - tilpasset og merket mat - kun alkoholfri drikke 	
19. Sette opp kjøreplan og gjennomføre seremoni	Se kapittel 2, som i sin helhet omhandler kjøreplan og gjennomføring av selve seremonien.	

3.1.1 Oversikt over nye norske statsborgere i fylket

Statsforvalteren får tilgang til lister over nye statsborgere fra Det sentrale folkeregisteret to ganger i året. Listene inneholder blant annet navn, adresse og fødselsnummer.

Målgruppen for seremonien finnes på listene og er personer som har fylt 12 år og eldre som etter egen søknad er innvilget norsk statsborgerskap.

Statsforvalteren avgjør hvor mange som kan inviteres til seremoni inkludert gjester. Statsforvalteren må i denne sammenheng vurdere om det av praktiske årsaker er behov for å avholde flere seremonier innenfor samme seremoniperiode eller flere seremonier på samme dag.

3.1.2 Fastsette seremonidato

Statsforvalteren fastsetter dato for seremoni. Hold eventuelt klokkeslettet åpent for å kunne arrangere én eller flere seremonier, avhengig av hvor mange som melder sin interesse.

For at det ikke skal gå for lang tid mellom innvilget statsborgerskap og statsborger-seremoni, bør seremonien arrangeres to ganger i året. Dersom seremonien avholdes på faste tider på året, blir arrangementet en tradisjon. Vi anbefaler at seremoniene avholdes vår (mai/juni) og høst (oktober/november). Hvis antallet nye statsborgere i en region er lavt, kan det holde med én årlig seremoni. Vi anbefaler da en seremoni på våren.

Seremoniene avholdes i helgen. Det bør være praktisk mulig for deltakerne og deres nære familie eller venner å delta, og eventuelt arrangere privat feiring etterpå hvis de ønsker det. Sørg for at seremoniene ikke kolliderer med høytidsdager og feiringer for største religionene. Vær også oppmerksom på at seremoni i skolens høstferie, og under TV-aksjonen kan gi utfordringer for enkelte.

3.1.3 Bestille lokale

Valg av seremonilokale er svært viktig for hvordan statsborgerseremonien oppleves av deltakerne. Det er viktig at lokalet reflekterer anledningen og at seremonirommet innbyr til høytidelighet og samtidig markerer glede.

Lokalene skal representere det offentlige Norge. De som deltar på statsborger-seremonien og avlegger troskapsløfte, skal oppleve å gjøre dette i et rom som symboliserer den norske stat. Hvilket seremonilokale som bør velges, avhenger både av arrangementets dimensjoner og hvilke alternativer som finnes i regionen. Lokalet må være tilgjengelig for alle, se Bufdirs [tips og råd for universell utforming av arrangementer](#).

Valg av lokale vil i mange tilfeller være avhengig av antall påmeldte. Lang bestillingstid kan gjøre at statsforvalteren bør bestille lokaler før endelig antall påmeldte er avklart. Se for øvrig pkt. 3.17 om utsmykking av lokalet.

3.1.4 Forberede kulturinnslag

Seremonien bør ha minst ett kulturinnslag. Variasjon i kulturbidragene løfter seremonien. Musikkinnslag er godt egnet. Det er viktig å vurdere de akustiske forholdene og stille med nødvendige utstyr slik at musikken høres. Dans, diktlesning og lignende kan også egne seg. Se punkt 2.5. forrige kapittel.

Bestill artister tidlig. Populære artister, og ensembler med mange involverte, kan være vanskelige å skaffe til veie på fastsatte datoer.

Artister kan trenge omkleddingsrom og rom til lagring av utstyr, instrumentkasser med mer. Undersøk hva artistene trenger av scenerom og lydutstyr, og organiser dette. Lyd-, lys- og scenesjekk må avsluttes i god tid før seremonien begynner. Bestilling av artister bør skje tidlig i planleggingsfasen. Artister, teknikere og andre involverte bør få informasjon om passende om antrekk.

Til nasjonalsangen, seremoniens avslutning, kan enten levende eller digital musikk benyttes. Sangen bør være instrumental og ha to vers. Bruk et godt lydanlegg, og forsanger.

3.1.5 Invitasjon til nye statsborgere

Statsforvalteren sender ut invitasjon til statsborgerseremoni til nye, norske statsborgere basert på lister fra DSF. Invitasjonen inneholder informasjon om seremonien, seremonidato og sted. Invitasjonen angir hvordan deltaker kan melde seg på, og påmeldingsfrist.

Invitasjonen bør gi informasjon om hva en statsborgerseremoni er, hva troskapsløftet innebærer, samt muligheten til å ta med seg familie og nære venner. Teksten til troskapsløftet bør stå i invitasjonen. For eksempel på invitasjon, se vedlegg 1.

Personer som har fylt 12 år, og som innvilges statsborgerskap på eget grunnlag, skal ha egen invitasjon. Vi anbefaler at invitasjon til barn sendes til barnets foreldrene eller foresatte dersom embetet har deres navneopplysninger.

Invitasjonen skal gjenspeile den høytidelige anledningen og skrives på representativt papir med riksvåpenet. Det skal opplyses om pent antrekk.

Elektronisk påmelding vil være arbeidsbesparende med hensyn til registrering av deltakere og deres gjester.

Opplysning om statsborgerskap er en personopplysning og invitasjonen unntas offentlighet iht. forvaltningsloven § 13.

Statsforvalteren bør legge til rette for at personer som har fått innvilget statsborgerskap, og ikke har deltatt på seremoni tidligere, kan delta. Disse må imidlertid selv henvende seg til statsforvalteren for å få invitasjon.

3.1.6 Håndtering av returpost

Embetene erfarer at en del invitasjoner returneres på grunn av feil adresse. Ved returpost bør embetene kontrollere adressen i folkeregisteret og sende invitasjonen på

nytt. Dersom statsborgeren har flyttet ut av fylket, bør statsforvalteren i det nye fylket orienteres om at de har fått en ny statsborger.

3.1.7 Informasjon, pressemelding og mediekontakt

Kommuner og fylkeskommuner bør informeres om kommende seremonier, og kan oppfordres til å dele informasjon på egne nettsider. Innvandrerråd i fylket kan også være gode samarbeidspartnere for å nå ut med informasjon om statsborgerseremoniene.

Pressemelding med informasjon om seremonien bør sendes til lokale og regionale medier. I pressemeldingen bør det stå kort hva seremonien innebærer, forventet antall deltakere, aktuelle bostedskommuner og eventuelt om planlagt gjestetale og kulturinnslag.

For eksempel på medieinformasjon, se vedlegg 6. På forespørsel fra media kan kontaktinformasjon til nye statsborgere kun gis etter formelt samtykke.

3.1.8 Liste over påmeldte til seremonien

Statsforvalteren lager en påmelingsliste over alle som har bekreftet invitasjonen. Bruk navnelisten til å undersøke uttalen av alle navn. Navnelisten oppdateres fortløpende for å fungere som grunnlag for navneopprop eller rulletekst under seremonien og utdeling av gavebok.

3.1.9 Tidsskjema

Statsforvalteren bestemmer tidspunkt for seremonien(e).

Under mottakelsen, i forkant av den rituelle delen av seremonien, må det tas høyde for tiden det tar å lose deltakere og inviterte gjester inn i lokalet. Nå er det også viktig å sette av noe tid til mer uformelt samvær. Det tar også tid å dele ut programmer og besvare spørsmål fra deltakerne om hva som skal skje.

Den rituelle delen av seremonien tar om lag tre kvarter ved tyve deltakere. Arrangementets varighet er avhengig av antall deltakere, lengden på kulturinnslag og taler. Individuell utdeling av gavebok er det elementet hvor tidsbruken vil avhenge mest av antall påmeldte.

Dersom det serveres mat og drikke i etterkant av den rituelle delen, bør det også settes en tidsramme for dette.

3.1.10 Gjestetaler og æresgjester

For å gi seremonien en spesiell tyngde, kan statsforvalteren invitere "offentlige personer" til å kaste glans over arrangementet og de nye borgerne. Personene kan til-

deles en rolle under seremonien for eksempel som gjestetaler, eller som æresgjester. Gjestetaler og æresgjester kan bære medaljer og/eller ordener. Inviter gjerne gjester tidlig, slik at de får holdt av datoen.

Slike personer kan for eksempel være politikere, kulturpersonligheter, offisielle representanter for statsadministrasjonen, representanter for innvandrerråd, politiet og liknende. Ordførere i kommuner med nye, norske statsborgere kan gjerne inviteres til å delta på seremoniene for å gratulere egne innbyggere. Ordførers rolle kan gjerne formaliseres i seremonien. I invitasjonen kan statsforvalteren oppfordre ordførere til å stille med ordførerkjede, se også KS's sin [håndbok for ordførere](#).

I invitasjon til gjestetaler og æresgjester kan statsforvalteren gi en oversikt over antall påmeldte, aktuelle bostedskommuner og fødeland.

Talerne bør få anledning til å teste lydutstyr og få instruksjon om plassering på scenen i god tid før seremonien begynner. Avklar også plassering av æresgjester.

3.1.11 Bruk av tolk

Statsforvalteren finner informasjon om retningslinjer og tips ved tolking for døve, døvblinde og hørselshemmede på arrangementer, [hos NAV](#). Statsforvalteren kan tilby tolking under seremonien ved behov, eller tilby et arrangement generelt tilrettelagt med tolking. Et eventuelt tolkebehov bør avklares tidlig.

3.1.12 Program

Lag [universelt utformet](#) program til hver seremoni. Programmet viser hva som skal skje, og bidrar sånn sett til å skape forutsigbarhet og trygghet for deltakerne. Foruten oversikt over innslagene i seremonien, bør programmet inneholde teksten i tro-skapsløftet, samt første og siste vers av nasjonalsangen.

Det endelige programmet trykkes opp når alle elementene til seremonien er på plass. Programmet kan sendes ut sammen med påmeldingsbekreftelsen, deles ut ved inngangen eller legges på stolsetene.

3.1.13 Seremonimester og nødvendig assistanse

Statsborgerseremonier krever nødvendig personalressurser til forberedelser, informasjon og gjennomføring. Også utsendelse og håndtering av påmeldinger tar tid.

Statsforvalteren, assisterende statsforvalter eller bemyndiget seremonimester, har ansvaret for gjennomføringen av seremonien. Gjennomføringen medfører betydelige praktiske og logistiske oppgaver. Hvor mye ressurser som må avsettes til gjennomføringen av seremoniene avhenger av antall påmeldte og gjester. Ivaretagelse av kulturelle innslag og gjestetaler/æresgjester vil også kreve ressurser.

På selve seremoniene kreves ressurser til førarrangement/mottakelse, selve seremonien og et ev. etterarrangement. Statsforvalteren må sikre nødvendig personalressurser med hensyn til:

- Mottakelse og registrering av deltakere.
- Anvisning til garderobe og plass i seremonilokalet.
- Organisering av utdeling av gavebok
- Serveringspersonale ved et ev. etterarrangement
- Håndtering av journalister/presse.

Alle representanter for arrangørene skal ha pent antrekk. Seremonimester kan bære medaljer og/eller ordener.

3.1.14 Utsendelse av bekreftelse

Når det er klart hvor mange som ønsker statsborgerseremoni, sender statsforvalteren ut bekreftelse på deltagelsen. De3nne bør angi sted, klokkeslett, program og antall gjester til de som skal delta. Bekreftelsen bør sendes ut på e-post to-tre uker før arrangementet. Bekreftelsen skal inneholde navn og fødselsdato til den nye statsborgeren. Bekreftelsen kan framvises ved inngangen til seremonien.

Det opplyses om at seremonien er en festlig anledning, og at seremonideltakerne skal ha pent antrekk. I tillegg kan det gis informasjon om egnet reiserute, parkeringsmuligheter og andre praktiske opplysninger.

Bekreftelsen bør oppgi navn på kontaktperson for seremonien hos statsforvalteren.

3.1.15 Bestille gavebok

Statsforvalteren utdeler en gavebok til alle nye statsborgere under seremonien. Dette er en praktbok med hovedlinjer i Norges historie og sentrale trekk ved dagens Norge. Gaveboka gir også en innføring i det norske demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene, og hvilke rettigheter og plikter som gjelder for norske statsborgere.

Flere embeter har i tillegg valgt å gi egne gaver til barna. Eksempler er barnebok med rim og regler, flagg eller en gave med mer lokalt snitt. Dette bidrar til å gjøre seremonien til en fest for barna og familien.

3.1.16 Seremonimesterens tale

Se punkt 2.6 og vedlegg 2.

3.1.17 Seremonilokale - bruk og utsmykking

De nye norske statsborgerne som skal gjennomføre seremonien, inklusive barn mellom 12 og 18 år, skal sitte samlet foran i lokalet eller i et seremonielt sentrum. Sett

fram riktig antall stoler til seremonideltakerne for å unngå tomme seter. Mindre barn i følge med foreldre som skal gjennomføre seremonien, kan sitte sammen med sine foreldre, men er for øvrig å betrakte som tilhørere.

Gjestetaler og eventuelle æresgjester plasseres synlig i lokalet.

Venner og familie plasseres i en annen del av lokalet enn hovedpersonene. Tilhørerne kan sitte i en egen "seksjon" bak dem som avlegger løftet, på et galleri, eller et annet egnet sted. Statsforvalteren tar ved plassering også hensyn til lokalets utforming.

Valg og bruk av symboler er viktig for utformingen av seremonien. Fordi seremonien skal markere tilknytning til Norge, brukes nasjonalstatlige symboler som flagg og nasjonale farger. Andre lands flagg eller statssymboler brukes ikke under seremonien. Seremonirommet dekorerer med norske flagg og blomster. Om lokalet er utsmykket med nasjonale symboler som riksvåpenet, bilder av kongeparet eller lokale symboler som byvåpen, kommunevåpen eller lignende, er dette passende.

Nasjonalsangen er også et viktig nasjonalstatlig symbol og er del av seremonien. "Ja, vi elsker" er dessuten en viktig kulturell fellesskapskode.

3.1.18 Matservering

Ved eventuell servering etter den rituelle delen av seremonien, bør statsforvalteren sørge for at maten er tilpasset målgruppen. Unngå for eksempel svinekjøtt dersom jøder eller muslimer deltar på seremonien.

Snitter med assortert pålegg, frukt og kaker fungerer godt i de fleste sammenhenger. Mange serverer pizza til barna. Det serveres kun alkoholfrie drikker som kaffe, te og mineralvann.

Maten bør merkes med innhold og allergener.

3.1.19 Kjøreplan for gjennomføring av statsborgerseremoni

Det er viktig å ha en kjøreplan for arrangementet. Veilederens forslag til oppgaver i tabellen på side 10-12 kan benyttes som utgangspunkt.

Hver enkelt statsforvalter lager gjerne en mer detaljert kjøreplan med tidsangivelser for alle innslagene. Dersom arrangementet er stort, bør en person være innsisient og ha ansvaret for at kjøreplanen følges.

Vedlegg 1: Invitasjon til statsborgerseremoni

U.off. FVL § 13

Forslag:

Velkommen til statsborgerseremoni

Statsforvalteren i XX har gleden av å invitere deg

til høytidelig statsborgerfest i

XX (lokale) på/i XX (sted) den XX (dato).

Seremonien er laget for å ønske deg velkommen som norsk statsborger,

og er en markering for deg og din nærmeste familie.

Påmelding registreres på [www...](#) /på e-post. Påmeldingsfristen er xx (dato).

Under seremonien avlegger du som er over 18 år troskapsløfte:

”Som norsk statsborger lover jeg troskap
til mitt land Norge og det norske samfunnet,
og jeg støtter demokratiet og menneskerettighetene
og vil respektere landets lover.”

Du kan invitere med deg nær familie eller venner som dine gjester.

Av hensyn til plass kan du ta med XX gjester.

Dersom du har spørsmål til seremonien, ta gjerne kontakt på e-post: xx eller telefon: xx.

Med vennlig hilsen

Statsforvalteren i XX

Vedlegg: Foreløpig program

Vedlegg 2: Hovedtale

Forslag til tekstelementer i innledningen:

På vegne av den norske stat ønsker jeg dere velkommen til seremoni for nye statsborgere i Norge. Vi ønsker å gi dere som har valgt å komme hit, en anledning til å markere en viktig overgang i livet. Denne seremonien er først og fremst en feiring av nye medlemmer i det norske fellesskapet. Vi skal markere tilhørighet og lojalitet til Norge.

For noen er det knyttet sterke følelser til det å få nytt statsborgerskap. Vi ønsker at denne seremonien oppleves som noe positivt og minnerikt for den enkelte. Nå kan nye, norske statsborgere beholde sitt opprinnelige statsborgerskap. Vi vet likevel at noen gir avkall på sitt opprinnelige statsborgerskap, og kjenner på sorg og savn i dag. For andre som er statsløse, kan norsk statsborgerskap oppleves som en stor lettelse. Uansett hvilken situasjon dere er i, vil inngåelse av norsk statsborgerskap være et stort og viktig steg. Det å bli norsk statsborger tar tid. De fleste av dere har bodd i Norge i mange år. Likevel kan det være viktig å stoppe opp, slik vi gjør i dag, for å feire overgangen til det nye statsborgerskapet.

Forslag til tekstelementer i hoveddelen:

Dere som deltar i denne seremonien har allerede mottatt norsk statsborgerskap. Det kan være mange grunner til å ønske norsk statsborgerskap. Noen føler tilknytning til Norge etter lang botid i landet. Andre har et ønske om å sikre sine egne og sine barns rettigheter i Norge.

Overgang til norsk statsborgerskap markerer at du som borger slutter deg til de grunnleggende verdiene i det norske samfunnet. Statsborgerskapet er en formalisering av en gjensidig samfunnskontrakt mellom stat og borger. I denne sammenhengen finner jeg det viktig å understreke at erverv av norsk statsborgerskap ikke krever at du må gi avkall på dine bånd til opprinnelseslandet.

Staten har en forventning til alle statsborgere om deltagelse i samfunnet. I tråd med troskapsløftet forventes det at norske statsborgere støtter menneskerettighetene og følger landets lover. Staten forplikter seg til å respektere det vernet menneskerettighetene gir til grupper og individer, som blant annet retten til å kunne utøve sin religion eller livssyn. Som norsk statsborger får du mulighet til å stemme ved stortingsvalg om du er, eller fyller 18 år i valgåret. Gjennom valgdeltakelse, både lokalt og nasjonalt, kan du bidra til å forme fremtiden din i Norge.

Migrasjon eller folkevandring har skjedd til alle tider. Nordmenn har reist ut, og folk fra andre land er kommet hit. Alle som har innvandret til Norge, bringer med seg

kultur, språk, livssyn og kompetanse. Dette bidrar til mangfoldet i Norge, og kan påvirke samfunnsutviklingen.

Integrering skjer ikke av seg selv. Det er naturlig at det kan oppstå spenninger i et samfunn som følge av endring og økt mangfold. Det gir ofte nye behov og nye måter å gjøre tingene på i kontrast til "gamlemåten". Slik har det alltid vært. Spenninger er en naturlig og nødvendig del av et levende samfunn, og er ikke et nytt fenomen som kan knyttes til innvandring. Jeg vil understreke betydningen av at samfunnet består av ulike kulturer, og at dette er en berikelse for lokalsamfunnet så vel som for storsamfunnet. For å speile dette mangfoldet i samfunnslivet, er det viktig at alle borgere deltar i demokratiet, i arbeidslivet og i organisasjonslivet.

Forslag til tema som tar spesifikt uttrykk i lokale forhold:

- i arbeids- og næringsliv
- i kulturliv og i det soisale livet i lokalsamfunnet
- lokale løsninger som kan vise til sensitivitet og åpenhet for inkludering
- lokale endringer som følge av positiv påvirkning fra nye statsborgere

Forslag til avslutning:

På vegne av den norske stat ønsker jeg dere enda en gang velkommen til det norske fellesskapet. (Deretter introduksjon av kulturinnslag.)

Vedlegg 3: Introduksjon til troskapsløfte

Forslag:

Vi skal nå avlegge troskapsløftet og jeg vil be om at våre nye norske statsborgere/hele forsamlingen reiser seg.

Når forsamlingen har reist seg, sier seremonimester henvendt til deltakere i seremonien:

Vi skal avlegge troskapsløftet samlet. Nye statsborgere bes gjenta, setning for setning, etter meg:

- Som norsk statsborger lover jeg troskap (gjentas av deltakerne)
- til mitt land Norge og det norske samfunnet (gjentas av deltakerne)
- og jeg støtter demokratiet og menneskerettighetene (gjentas av deltakerne)
- og vil respektere landets lover (gjentas av deltakerne)

”Stille pause” mens deltakerne/forsamlingen setter seg ned.

Vedlegg 4: Introduksjon av gavebok

Forslag:

Den norske stat ønsker å gi en velkomstgave til nye statsborgere som deltar i statsborgerseremonien.

Gaveboka har i sitt forord en hilsen fra Kongen. Denne boka er skrevet spesielt med tanke på statsborgerloven og denne seremonien. Det er en vakker bok som forhåpentlig kan finne sin plass i sitt nye hjem.

Jeg vil nå be nye statsborgere komme frem og motta gaveboka fra den norske stat etter hvert som navnene leses opp.

NN..

NN ..

Alternativ:

Større embeter kan benytte rulletekst med navnene i bakgrunnen ved utdeling av gavebok.

Vedlegg 5: Nasjonalsangen

Første vers:

*Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem,
furet, værbitt over vannet,
med de tusen hjem, -
elsker, elsker det og tenker
på vår far og mor
og den saganatt som senker
drømmer på vår jord.
- og den saganatt som senker,
senker drømmer på vår jord*

Siste vers:

*Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem,
furet, værbitt over vannet,
med de tusen hjem.
Og som fedres kamp har hevet
det av nød til seir,
også vi når det blir krevet,
for dets fred slår leir.
- også vi når det blir krevet,
for dets fred, dets fred slår leir.*

Vedlegg 6: Informasjon om statsborgerseremonier

Forslag til informasjon til media og publikum:

Alle nye norske statsborgere får tilbud om å delta på statsborgersremoni for å markere sin tilknytning til Norge. De som deltar og er over 18 år avsier et troskapsløfte. Alle deltagerne mottar en praktbok om Norge og det å være norsk statsborger. Avholdelse av seremoni er en statlig oppgave, der ansvaret for gjennomføring er lagt til statsforvalterne.

Regjeringens temaside om statsborgerskap: <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring-og-integrering/kd/statsborgerloven/id2343481/>

Statsforvalterens fellesinformasjon: <https://www.fylkesmannen.no/nb/portal/Folk-og-samfunn/Statsborgerseremonier/>

UDIs side for søknad om statsborgerskap: <https://www.udi.no/skal-soke/statsborgerskap/>

Hva er en statsborgerseremoni?

Nye statsborgere gis en anledning til å markere sin tilknytning til Norge som ny statsborger ved deltakelse i en høytidelig seremoni. Statsborgerseremoni er en overgangsmarkering for nye borgere. Statsborgerskap uttrykker gjensidighetsforholdet mellom stat og borger. Seremonien skal markere at borgeren slutter seg til de grunnleggende verdier det norske fellesskapet bygger på, som demokrati og menneskerettigheter. Seremonien styrker nye borgeres tilknytning til Norge og deres følelse av å være velkomne.

Hva inneholder seremonien?

I seremonien avlegges troskapsløfte, statsforvalteren deler ut gavebok, og det holdes tale til de nye statsborgerne. Vi synger nasjonalsangen og gjennomfører arrangementet i en høytidelige ramme. Ut over dette er det være opp til den enkelte statsforvalter å fastsette nærmere innhold og å gi seremonien lokal koloritt.

Er det en motsetning mellom nytt statsborgerskap og tilhørighet til opprinnelseslandet?

Statsborgerloven åpner for ett eller flere statsborgerskap. Norsk statsborgerskap betyr ikke at deltakerne må gi avkall på følelsesmessige bånd til opprinnelseslandet. Seremonien reflektere opptak i et fellesskap som er åpent og inkluderende, og som

ikke går på bekostning av faktisk og følelsesmessig tilknytning til deltakernes opprinnelsesland.

Når avholdes seremonien?

Seremonier avholdes en eller to ganger i året, fortrinnsvis i mai/juni og eventuelt i oktober/november.

Hvem inviteres til seremoni?

Alle som har fylt 12 år med innvilget statsborgerskap på eget grunnlag inneværende år. Seremonien er inkluderende. Inviterte kan ta med egne barn, nære familiemedlemmer eller venner som sine gjester. Hver statsforvalter avgjør antall gjester.

Kan personer som allerede er norske statsborgere delta på seremoni?

For å delta på seremoni, må man være invitert. Statsborgerseremonien skal markere erverv av norsk statsborgerskap etter søknad. Personer som har fått innvilget norsk statsborgerskap tidligere år, og som ønsker å delta, kan be Statsforvalteren om å få invitasjon. Statsforvalteren vil vurdere deltagelse individuelt etter kapasitet og ressurser.

Hva er innholdet i troskapsløftet?

Løftets ordlyd ble vedtatt av Kongen i statsråd 16. juni 2006. Løftet lyder:

”Som norsk statsborger lover jeg troskap til mitt land Norge og det norske samfunnet, og jeg støtter demokratiet og menneskerettighetene og vil respektere landets lover”.

Hva er intensjonen bak troskapsløftet?

En søknad om norsk statsborgerskap kan tolkes som et ønske og en vilje til å slutte seg til det norske rettslige, politiske og kulturelle fellesskapet. Troskapsløftet skal understreke gjensidighetsforholdet mellom den norske stat og den nye borgeren. Løftet skal bidra til at høytideligheten under seremonien styrkes. Det er frivillig for deltakere under 18 år å avsi troskapsløfte.

Vil det å avsi troskapsløfte ha juridisk betydning?

Å avsi troskapsløftet har ingen juridisk betydning. Deltakere på seremoniene har allerede mottatt norsk statsborgerskap. For statsborgeren vil troskapsløftet kanskje først og fremst ha en emosjonell og symbolsk betydning.